

Zahrada ve skle

Zimní zahrada může mít mnoho způsobů využití, je nutné si však předem rozmyslet, co od ní očekáváte.

FOTO: časopis Domov

neděle 7. března 2010, 10:05

Základní otázka, kterou byste si měli položit, než oslovíte architekta, zní: Má moje zimní zahrada sloužit jako skleník nebo jako obytný prostor. Od toho se totiž bude odvíjet podoba projektu, konstrukce stavby, použitých materiálů i vybavení zimní zahrady.

Zelené naděje

Postmoderní horečka po zimních zahradách kupodivu nenavazuje na tradice prosklených pavilonů a verand, jak je známe ze šlechtických sídel z období osvícenství, ale zrodila se ze snahy mladých „zelených“ architektů zužitkovat teplo ze slunečního záření. Bylo to na počátku 80. let, kdy koncept zimní zahrady jako obytného skleníku, prezentovaný na výstavě v Německu, oslovil nebývalé množství lidí. Od té doby začalo majitelů těchto zahrad výrazně přibývat, zejména v souvislosti se snahou žít ekologickým a zdravým životním stylem.

FOTO: časopis Domov

Ze stavebního hlediska zimní zahrady řadíme do široké rodiny prosklených staveb, které měly a mohou mít nejrůznější funkce. Můžeme začít prostým zádveřím, verandami a prosklenými pergolami, až se dostaneme k proskleným lodžii, střešním zimním zahradám a proskleným střechám. Zimní zahrady dneška úročí bohaté zkušenosti, vzniklé při realizacích prosklených staveb mnoha druhů.

Možná právě proto nemá zimní zahrada jednoznačně stanovený účel, a může tak sloužit jako komfortní skleník pro kytky či jako obývací pokoj nebo pracovna.

Zahrada k bydlení

Zimní zahrada jako obytný prostor, to je asi největší lákadlo a nejčastější důvod, proč si lidé vůbec zimní zahrady zřizují. Jen si to představte: Venku zuří sněhová vánice, zatímco vy jíte, odpočíváte, nebo přijímáte návštěvy, zabořeni do měkkého sofa. Do zimní zahrady obytného typu patří samozřejmě také rostliny, ale určitě jich zde bude méně než ve skleníku.

Hlavní podmínkou pro obytnou zimní zahradu jsou stabilní klimatické podmínky. Zimní zahrada by tedy měla být obyvatelná během horkého letního dne stejně jako za chladných zimních večerů. Požadujte zde příjemné a stabilní klima s teplotami maximálně 24 až 26 °C v létě a s minimálními tepelnými ztrátami v zimě.

FOTO: časopis Domov

To zajistíte buď dostatečným podílem dobře izolovaných obvodových ploch, které teplo akumulují a později vydávají, nebo správným podílem skleněných ploch. Pamatujte, že obytná zimní zahrada není

skleník. Zde postačí zasklení všech svislých ploch, ale u prosklení střechy dejte pozor. Částečně masivní střechy se zbytkem prosklení směrem k okapu jsou proto pro obyvatelnou zimní zahradu nejlepším řešením.

Umělý stín

Pro kontrolu vnitřní teploty zimní zahrady je zastínění venkovními roletami či žaluziemi velmi efektivní a pohodlné řešení. Reguluji rovněž průchod světla, a zabráňují tak negativním následkům působení slunečních paprsků na nábytek, záclony či tapety. Prostor mezi skleněnou plochou a stínicí tkaninou nebo lamelami přesto umožňuje dostatečnou cirkulaci vzduchu (to zabrání akumulaci tepla). Konstrukce stínění musí odolat korozi a systém kloubů by se měl přizpůsobit tvaru objektu.

FOTO: časopis Domov

Zahrada a dům

Z mnoha praktických důvodů je způsob začlenění zimní zahrady do domu velmi důležitý. Odborníci doporučují její flexibilní oddělení od domu, a to i v případě, kdy je zimní zahrada stavěna výhradně jako rozšíření obytného prostoru. Elegantní řešení spočívá v oddělení zahrady od obytného prostoru velkými dveřmi, takže podle situace může být zimní zahrada začleněna do domu úplně, nebo může tvořit samostatný tepelný systém.

Teplo v zahradě

Zimní zahrada ve funkci rozšířeného obývacího pokoje často vyžaduje přídavné vytápění. Čím větší je podíl prosklených ploch, tím více tepla v chladných měsících unikne. Pro vyrovnání tepelných ztrát je nejjednodušší použít několik plochých topných těles napojených na ústřední topení.

Komplikace nastanou, máte-li v domě nainstalované podlahové vytápění s nízkými počátečními teplotami, které jsou pro připojení běžných plochých topných těles nedostačující. Nejčastěji se v zimních zahradách používá kanálové teplovzdušné topení (konvektor), sestávající z topného tělesa s mnoha konvekcními topnými plechy.

Zařízení je v kombinaci s tlakovým ventilátorem schopné i při nízkých počátečních teplotách zajistit vysoký topný výkon. Nejčastěji se umísťuje do konvekcčních šachet před skleněné plochy. Hodláte-li ale

zimní zahradu využít pouze příležitostně, postačí i v zimním období k vytápění elektrické topné těleso nebo propanbutanové topidlo.

FOTO: časopis Domov

Elektronika v zahradě

Pro ty nejnáročnější zimní zahradníky existují speciální řídicí jednotky, které nabízejí komplexní „dozor“ nad klimatizací zimních zahrad. Tyto jednotky mohou ovládat zastínění a ventilaci na základě údajů z čidel o vnější a vnitřní teplotě, vlhkosti, intenzitě slunce a rychlosti větru. Pro běžné nároky lze využít automatické systémy, reagující na změny intenzity slunečního svitu, kombinované s automatickým sledováním síly větru.

Čidla v případě prudkého větru dají povel servomotorům, a ty uvedou stínící prvky do bezpečného stavu, ve kterém je vítr nemůže zničit. Zimní zahrady je možné také doplnit motoricky poháněnými okny, jejichž ovládání zajišťuje teplotní automatika – na základě teploty v prostorách zimní zahrady. Pro manuální ovládání lze použít tlačítka na panelu pro režim slunce, vítr nebo teplota. Celý systém může fungovat i bezdrátově s možností dálkového ovládání.

Skleník v domě

Zimní zahradu – skleník, tolik rozšířenou před nástupem obytných zahrad, si nadšení zahradníci pořizují za jediným účelem, a tím je pěstování rostlin. Oblíbené jsou zejména ty exotické, protože pouze ve skleníku můžete vytvořit podobné dusné pralesní vlhko jako v zemi jejich původu. Exotické rostliny vyžadují především světlo a teplo, proto musí mít skleník, jak již sám jeho název napovídá, značné procento prosklených ploch. Jde zde o to, aby se sluneční paprsky dostaly do zahrady ze všech stran. Zimní zahrada, výhradně určená pro pěstování rostlin, bude maximálně prosklená, proto je vhodné, aby se pouze z jedné strany opírala o stěnu domu a zbytek byl k dispozici slunci.

Plíce skleníku

Velká část rostlin ale nesnese dusné a vlhké vedro bez stálého přísunu čerstvého vzduchu. Proto je pro zdravé klima v zimní zahradě skleníkového typu rozhodující dostatek vzduchu. Zde pomůže zejména dostatečná výška prostoru a sklon střechy.

Pozor na kondenzaci

Pro splnění klimatických požadavků, tepelnou izolaci a odstranění problému s kondenzační vodou je potřeba vysoce kvalitního zasklení, neboť u něj se na vnitřní straně skleněné tabule teplota blíží teplotě v místnosti. Tím je vznik kondenzační vody eliminován.

Sklon střechy

Ploché sklon střechy mezi 20 a 30° zajistí vysoký příjem slunečního záření hlavně v létě (kdy slunce stojí vysoko). Pro skleníky s hlavním využitím v zimě a v přechodném období je vhodnější strmý sklon střechy, nejlépe kolem 60°.